

Naročnina: doma na sküpnini naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže.

„Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p., i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Lüdstvo i denešnji čas.

Na propadi vsakše dobe postanejo ljudje nekam drevéni nasproti vsemi, ka je dovršeno i lepo. Brigajo se samo za groba materijelna sredstva i kak da bodoje najbole prazno i mrtvo od-slovili svoj čas.

Zgodovina mogočnoga rimskoga naroda nas vči, gda se je stara rimska civilizacija približavala pogini, se je opazüvalo, da so se ne samo rimski bogatašje i meščani, liki tüdi najsiromaškejši i najpozadnješi ljudje, predajali čisto telovnomi vživljanji. Jedine reči, štere so se te čas čüle po celom velikanskom rimskom imperii (državi) so bile: „Panem et circenses!“ — Krüha i iger!

Krüh je potreben za obstanek, a zabave, veselice so potrebne, da se vmori vsakša plemenita težnja v človeškoj notranjščini po velkih i lepih delaj.

Krüha i iger! — To se je čülo na vseh delaj — i lüdstvo je drvelo, kak nema stvar na najodürnejše zabave, veselice, hodilo v cirkuse, gde so oroslani i druge zverine trgale stvari, dostakrat tüdi same lüdi. To je bio velki užitek — krvavi užitek! Ali to so zahtevali teდააშნი oblästniki, to je bio živlenski cio tej rimskih bogatašov, to so bili znaki poštenja v rimskom narodi — predigra propada velke i negda slavne kulture i civilizacije, ki sta vladali skoro teდააშnji celi svet.

Ali ne opazüvlemo podobno tüdi dnes? Velka večina lüdi se za nikaj ne briga, nego kak samo priti do krüha, a gda ga dobi, pozabi na vse drugo i zahteva zabave i veselice.

Poglednimo, kak živi delavstvo v mestaj i tüdi velki deo inteligence, tüdi akademske! Če je delavni den i če so zaposleni z delom, te je jasno pokazan cio njihovoga življenja. Odhajajo na delo, v urade, v šole, da delajo ali telovno ali düševno i da dobijo plačo...

No, gda pa je delo končano, gda pride nedela ali svetek, pa velka večina teh lüdi ne vé, ka bi delala. Življenje brezi dela njim je dugočasno. Da bi šli v društva, organizacije? Da bi se vdeležüvali vzgojno-kulturnih prireditjev? Niti na miso njim ne pride, da bi „kratili“ čas s tem. Zakaj se pečati z organizacijami i kulturnov vzgojov? Vej so pa zato odbori, funkcionarje — odborniki. Naj delajo i se brigajo, kak očuvati njihove stanovske i društvene koristi. Zato so izvoljeni. Nam trbej zabave! — Krčme! ... Vино na stol! — I harmoniko ...

Ne je v njih zelenje po dalnjov izobrazbi, po samospoznanji i človeškom ponosi. Nemajo telko moči, da bi se posvetili čtenji i povučavanji različnih pojavov v človeškoj družbi ... Dosta je takših, šteri se majo za delavce, dokeč delajo. Gda pa z delom končajo, so — gospodje. Zastrupljeni z grdov malomeščansköv mislijov, posnemajo vse navade, štere so si osvojili od velke gospode i celo tekmüjejo v tom, čeravno so sinovje kmečkih očov. Zahtevajo — zabave... Ne kulturno-vzgojnih i s krščanskov mislijov prešinjenih zabav, ali prireditjev, na šterih bi svoj rázum razširili, ga okrepili i vzpodbüdili, nego zabave, štere nikaj ne dajo, zabave pri vini i grdom govorenji ... V krčmaj njim je življenje. Tü se pijé, karta, krega, spevle i tak za hip pozabla na vsakdenešnje skrbi. Krčme so postale namen vnoгих, tüdi najsiromaškejših..

Pri bogatašaj: pijančüvanje, sprehodi, gonja za zlatom, razvüdzanost, nasilnost. A siromacije so začnoli to razmiti, kak nekaj vsakdenešnjega i lepoga. Oni zgüblavajo vero v svoje lastivne moči i se pokoravajo usodi, štera njim je določila, da živejo v ozračji krutosti, siromaštva i trpljenja. I vendar, vseedno nas tolaži miso, da poleg vseh malodüšnih i breznačajnih sebičnežov, pohlepkih, nepoštenih i hüdobnih lüdi, štere ma tüdi naš slovenski narod dosta i celov našoj bližini, so ešče vnoga i vnoga zavedna i poštena lüdska bitja. M.

Vesela vest za naše delavce v Nemčiji.

ZVEZA POLJEDELJSKIH DELAVCEV v SOBOTI naznana delavcom v Nemčiji, da je po dukšem prizadevanji zavolo pitanja pošilatve zaslüženoga peneza v domovino vugodno rešeno i to tak, da od zdaj naprej sme vsaki delavec vsakši mesec poslati 40 Markov. Za nazaj pa za vsaki mesec po 30 Markov. Tak lahko delavec, šteri je v Nemčiji že 7 mesecov, pošle na-

ednok 7x30 Markov, ka znese 210 Markov. Teliko lahko teda tisti delavec, šteri je že 7 mesecov v Nemčiji, pošle zdaj taki. Za naprej pä kak je zgoraj povedano vsaki mese 40 Markov. Pošila se: Über das Reichsmarkkonto B der Jugoslav. Nationalbank bei der Verrechnungsstelle, Berlin, SW 111.

Priporoča se vsem tistim delavcom, šteri so svoj za-

slüzek šparali pri sebi ali ga majo naloženoga pri raznih zavodaj, da ga zdaj zdignejo i pošlejo domo. Vüpanje je, da se bo kesnej dovolilo pošilati mesečno celo 50 Markov. S tem je to pereče pitanje vugodno rešeno.

To veselo vest nam naznanjajo g. Kerec Franc, šef Borze dela v Soboti, ki so se tüdi na vse moči trüdili, da naši delavci v Nemčiji so to dosegnoli i da bodo njihovi domači meli tüdi malo bolši grizljaj krüha.

Ali je fašizem rešitev za Evropo?

Den za dnevom postaja bole močen fašistični val v Evropi. Najprle se je porodilo v Italiji, iz nje pridro i zgrabo Nemčijo, dnes se že zaletavle v Irsko, Bolgarsko, Vogrsko — kratko v skoro vse ostale evropske države, tüdi naša država je ne izjema. Vse-povsedi se pod inačüšev farbov i formov kaže, samo edno ma sküпно i to je: da se skriva pod nacionalnov zastavov. A za tov nacionalnov zastavov je skrito samo edno stremenje, da razbije zdajšnji gospodarski i družabni red.

Ravno iz toga gledanja je razvoj nemškoga fašizma jako poučliv. Uvod nemškoga fašizma v svetovno javnost je najpre njegov voditeo Adolf Hitler ob priliki otvoritve potsdamskoga parlamenta. Te Hitlerov govori je dnes že pozabljeni i nemški fašizem zmerom bole razkriva svoje karte. Niti eden voditeo narodnih socialistov ne omenja več mirolübnosti, Nemčija dnes ne taj več svojega hitróga oborožavanja.

Nedavno je izšla v Lipskon kniga „O bojnoj znanosti“, v šteroj je med drugim naslednji štavek: „Mladino moramo navčiti, da bo potrplivo čakala na bojno. Napačno je viditi v bojni — hüdobijo. Bojna je jeklena kopeo, iz štere se rodi nova sila, je naturalna pot očiščenja v narodi. Nemčija mora vzeti svojo usodo sama v roke. Nišče ne sme dvojit, da leži med našov prišestnov srečov bojna!“

Ešče nedavno je povedao v nekšem govori Hitlerov zvünešnji minister od Belgije i Švice sledeče: Obe dr-

žavi sta narodno neenotni državi, podobnivi staroj Austriji, ki se je po svetovnoj bojni zrüšila. Zato od tej dveje nema niedna obstanka i bodeta razpadnoli i Nemčiji se bodo pridrüžili nemški deli iz obeh držav.

Ravno tak je povedao pruski državni namestnik od Poljske i Češke: „Nemška manjšina na Poljskom čaka s trdnim zavüpanjom, da bo oslobojena v najkračšem časi. Od usode Gornje Šlezije ne bode odločao plebiscit (lüdsko glasovanje) i ne Društvo narodov, liki nemški narod sam. Pa to ne vala samo za Poljsko Šlezijo, vala tüdi za druge Nemce, ki so pod tujim jarmom, posebno na Češkom i bliža se den, gda bodemo razbili i razmetali češko državo!“

I nemška manjšina v Jugoslaviji? V svojih novinaj prostodüšno izjavlja svoja čüstva do nemškoga fašizma, gda omenja nemško revolucijo kak vzgled mirnoga i rednoga prevrata i gda nikaj ne piše od hitlerjanskoga kulturnoga boja, ki se bije zadnje čase med krščanskimi verami i hitlerizmom i od hitlerjanskoga nasilja i prelevanja krvi.

Ka bo konec nemških groženj i lepih senj? Da bi se gda vresničile, na to pač ne moremo misliti, ar bo vsakša država z orožjom pripravljena braniti svojo zemljo i svoje lüdstvo, če tüdi z novov bojnov. Liki nemške grožnje silijo vsakšo državo na oborožavanje i tak jo gospodarsko tüdi močno kulturno slabijo.

Krvava sovjetska Rusija.

Potoki krvi spremlajo rusko revolucijo od njenoga začetka do dnes. Najprle so kapale v stoezerih glave pristašov bivše carske Rusije i vernoga ruskoga lüdstva, za njimi so kapale žrtve proti sovjetskih zarotnikov, dnes se po smrtnih obsodbaj redčijo vrste med sovjeti — komunisti samimi. Komunističnim voditelom Zimorjevi i Kamenevi, Rykovi, Buharini, Radeki i jezerim drugim obsojenim bivšim sovjetskim mogočnikom so sledili na krvavoj poti gospodarje rdeče sovjetske armade. Osem najvišjih generalov, med

njimi bivši namestnik vojnoga komisarara Tuhačevski, je bilo obsojenih na smrt i streljenih. Pa zadnje dni palik je prišlo veliko število drugih boljše-viških mogočnjakov pred krvavi sod. Obdüžili so je za špionaže pa robotaze. Pravoga ozadja stvaritoga vničevanja gradilcov sovjetske države i vojske je težko razkriti, opazi se samo edno, da je Rusija ešče zmerom v prvih dnevaj svoje revolucije i da se v njenom ozadji zmerom vekši luči kažejo obrisi šatanskoga tirana — krvoločnika ruskoga bolševizma — Stalina.

Ka je to stranka?

Dokeč bo človečanstvo družabno bitje, bodo obstojale takzvané politične stranke, gde pa je ne politične slobode, tam pa politične strüje. Že negda v zgodovini i ešče bole v denešnoj človečanskog družbi je deo lüdi, ki mislijo tak, drugi palik inači. Edni mislijo, da morajo oblastno vladati nad drugimi politično i gospodarsko, drugi palik čütijo te pritisk i se usmerjajo opozicionalno i tak nastopajo za svoj dobrobit i na te način nastane opozicija, štero mamo skoro v vsakšoj državi. Vsakša takša linija ma svoje nazore — mišljenje, štere skrivoma ali javno, če sme, pospešuje

i uveljavla. V takših okolščinaj se mora razviti nekakšna anarhična düševnost z najrazličnejšimi skrajnostmi, šteri razvoji jako škodüjejo. Mamo ešče posebno vrsto lüdi. Tej so klečeplazci, ki zmerom obračajo svoj plašč po vetri. Tej so zmerom tam, gde je moč — korist, hasek, tomi je kriva slaba vzgoja ali pa naravna neznačajnost. Takši ljudje so najbole nevarni človečoj družbi, so navadno hüdobni, licemerski — hinavski i špijonski. Takših lüdi je puno, tüdi slovenski narod je ma pa tüdi v našoj okolici so, zato se jih izogiblimo i ne dajmo njim nikakše oblasti v roke!

„Regulacija Mure v Prekmurju“.

Pod tem naslovom čemo v „Slovinci“ od 16. t. m. sledeče: „Skoraj redne povodnji Mure vsako leto napravljajo zlasti v Prekmurju ogromno škodo. Mura z vso silo trga obrežje in odnaša plodno zemljo, tako da ponekod grozi že vašem. To velja zlasti za vas Melinci, v kateri Mura vsako leto odnaša precejšnja zemljišča. Zaradi tega se je na prošnjo deputacije iz občine Odranci odločila posebna komisija (podčrtalo uredništvo), katera naj pregleda razmere ... itd.“

— Bog ti naš! Že znova komisija! Komisija je že bila za bolnico, komisija za Petanjski most, komisija za kmetijsko šolo v Rakičani, komisija za Muro ... same komisije! Napravljenoga pa šče dnes nega nikaj. Ka je istina Slov. krajina nezakonsko dete v našoj banovini? Ve pa plačüjemo vse davke — tüdi banovinske — i to šče redno. Celó nas hvalijo zavolo toga. Nazaj pa ne dobimo nikaj, ali pa jako malo. Ve dobimo: Oblübe i komisije. Müra nam pa trga obrežje i grozi vesnicam, v bolnici ležita dva na ednoj posteli, pri Petanjkih vozi brod prek Müre, rakičanska šola pa čaka na naše dečke. Kde so pa ešče vse druge vnoge potrebe, štere ma naša Slov. krajina? Da bi samo pri plačüvanji davkov bili prvi, povsedi drugod pa daleč za zadnjimi, je ne povsem pravilno. Teliko krščanske pravice i lübezni do svojega bližnjega pa morajo meti tüdi tisti, ki so na odgovornih mestaj!!

Ka je narodno?

Den za dnevom se dosta čüje i čte, ka je to delo „narodno“ (da bole pametno zgleda, pišejo „nacionalno“); tisto društvo „narodno“ itd. Na zadnje je že pri ništernih lüdej vse — „narodno“, samo narod sam ne! „Narod“ pomeni nekaj vzvišenoga, ar so to vsi naši pradedje, mi vsi, ki gučimo isti jezik, mamo isto čütenje, iste navade, isto düševno življenje. Če što nekšo reč, štera nekaj velkoga pomeni, preveč nüca, te njej vzeme njeni pravi pomen. Posebno se to zgodi, če gučijo tak ljudje, ki so toga „naroda“ včera ešče ne poznali; dale ljudje, ki so ne prečteli niti edne slovenske knjige, ne poznajo niti ednoga slovenskoga pisatela i znanstvenika, ne poznajo slovenske zgodovine itd. Nišče nema pravice, da bi pravo: „to je narodno“ — če niti ne pozna tistoga, ka v istini je narod.

Večkrat se zgodi, da ljudje kričijo, da oni „delajo za narod“ — v istini pa samo za svoj žep i narod pa blatijo! Reč „narod“ je takšega spoštüvanja vredno, da žali narod, što je nevredno spregovori. Večkrat pa što ravno s tem, da pravi: „to je narodno“ — svoj narod zataji!

SLOVENSKA KRAJINA.

Naš rojak na Vogrskom, dr. Avgust Pavel, profesor v Sombotelu, je v zadnjem snopiču svojega znanstvenega lista „Vasi szemle“ objavil zapisek od najdbe kosti vogrskih vojakov pri Maribori; drugi zapisek pa prinaša dečinsko igro „Križ-kraž, krao Matjaž“. Dr. Pavel je objavil štiri različne oblike te igre z vogrskim prevodom i razlagov.

Bogojina. V zadnji številki Novin je po nepravilni bila objavljena zgodba edne plūske, pa tudi malo inachi, kak se je zgodilo. Mislimo, da je edna izmed mnogih plūsok, štere se pri nas delijo, tudi ta ne bila vredna objave. Zato naj nam drugo dopisnik kaj več vrednoga napiše i naj pomisli, da je tudi on ništerno plūska dobo i mogoče tudi dao. Ne vrti se vse okoli oseb, tudi v Bogojini ne; zato naj se osebe nehajo pri miri. Gledajmo vseširok stvar, ne pa osebne malenkosti ali osebno vsiljavanje kakših oseb „v ospredje!“

Gančani. Na našoj šoli se letos odpre kmetsko-nadaljevalna šola. To je za naše poljedelce velka pridobitev. Znano je, ka se prek Müre skoro na vsakoj drugoj šoli vršijo takši tečaji. Pa tam niti nega telko obdelovalcov zemle, kak v našoj Krajini. V tej težkih časaj je strašno potrebno, da se tudi oni, ki živejo od svojih žulov, navčijo zemlo tak obdelavati, ka njim prinese kak največ pova. Hvaležni smo zato g. učitelji Omani, ki se trudi i svoj prosti čas davle za to, ka se naj naša mladina kaj navči. — V Lendavskom srezi je dosta vesnic. Gvušno so pa niti v ednoj ne jarki tak zanemarjeni, kak v našoj vesi. Že celo jesen stoji voda po škednjaj, okoli hiš i celo na cesti. Ništerne hiše so spolj v vodi. Lüdje vozijo svoje pridelke do naradi v vodi. Tudi študenti so skoro do osek puni vode. Voda je slaba i čüdo je, da se je ešče ne pojavo tifus. To je pa skrajna malomarnost naših občinskih odbornikov i tudi občinske uprave. Zato pitamo, što de noso odgovornost za posledice? Zadnji čas je, da občina dá izkoptati jarke, da se bo voda lejko odtekala. Vütro de že mogoče prekesno!

Lepa slavnost v Strehovcih. Dnes tjeđen je bio v Strehovcih veliki den. Te den smo meli ustanovni občni zbor „Fantovskega odseka“. Naši dečki so najpre ustanovili svoje društvo, v šterom do vežbali svoj düh i svoje telo. Zbrali so se v lepom številu i s tem pokazali, da se ščejo skupno bojüvati za Kristušovo vero i za slovenski narod. Z veselim obrazom i puni navdušenja so nastopili svoje

drüštveno življenje. V začetki občnoga zbora je predsednik pripravlalnoga odbora pozdravo vse navzoče i prečteo pismo g. bogoslovca Varga Ludvika, šteri se je dosta trüdo za ustanovitev toga društva i se je zdaj ne mogao vdeležiti občnoga zbora, ar je zadržani. Za tem so bile volitve. Člani so si zvolili v odbor dečke, šteri so puni navdušenja i spadajo med najbolje borbene dečke naše vesi. Vsi odborniki so bili soglasno zvoljeni. Po volitvaj je meo govor g. profesor Maučec Jožko, šteri je v jednatih rečaj povdaro nevarnost komunizma, šteri vničavle države: v Aziji Kitajsko i v Evropi Rusijo i Španijo. Povdaro je, da ljubiti moramo slov. narod i slov. mater. Nadale nam je razložo pomen prosvetnoga društva. Po njegovom govoru je gučao g. učiteo Casar Vinci od pomena telovadbe za telo i düšo. Med njegovim govorom je prišao g. dr. Oršič, zdravnik, šteroga so navzoči sprijali z ploskanjom. Po govoru g. učitelja je izročo g. Casar Jožef zastopnik Fant. odseka v Soboti pozdrave sobočkih dečkov novoustanovlenomi društvi. Omeno je, kakše ugodnosti lejko včasi ma član Fantovskega odseka. Pravo je tudi, ka de v Soboti ustanovljena podzveza Fantovskih odsekov. Zdaj so prišli tudi g. Zelko, kaplan, šteri so bili prvle zadržani. V svojem govoru so se spomnili dveh velikih mož Slovenskoga naroda iz M. Slomška i dr. A. B. Jegliča. Ta lepa slavnost se je zaključila s himnov slov. fantov. Člani, govorniki i zastopniki so se po končanoj slavnosti ešče slikali. S tem dnevom je mlado društvo nastopilo trnjavo pot društvenoga življenja i vüpamo, da bodo tej mladi dečki srečno premagali vse težave, štere do njim delali njihovi nasprotniki. Mladomi društvi vsi želemo obilo uspeha v njihovom deli. Bog živi!

To je samo v Lendavi mogoče. V sredo, 20. okt. je v Dugoj vesi po noči ednomi krojaškomi pomočniki jako slabo postalo, zato so šli ob 4 zajtra po zdravnika bolniške blagajne, ki je pa pravo, da okoli 6 pride, mesto da bi taki šo. Gda je prišo, resan okoli 6, je siromak že zdehno v 38 leti starosti i zapüšča tri neprekrblene dece i mlado vdovico. Jeli je to ne žalostno i obsojanja vredno? Mesto, da bi zdravnik taki šo k tak betežnomi človeki, ga nihao na milost i nemilost trpeti, dokeč te ne zdehno. Če bi zdravnik taki šo k tomi betežniki, ka je njegova dužnost, bi ga mogoče šče rešo tak prerane smrti i bi družina ne občütala tak groznoga vdarca po zgübički svojega hranitelja.

Zakaj smo slavili Franca Ivanócyja?

Isti den 12. septembra 1937 smo pri Sv. Bedenici v Kančovcih poleg Miklóša Kúzmíča slavili tudi dr. Franca Ivanócyja, ki je v bedeničkoj fari v vesi Ivánovci rojeni i na bedeničkom cintori l. 1913. pokópani. Letos smo ga slavili zato, ar je minilo osemdeset let od njegovoga narodjenjá.

V čem je velki pomen pokojnoga tišinskoga plebanoša, dekana i častnoga kanonika? Za svojo faro i dekanijo je bio pomemben kak goreči düšni pastir. Ali njegov vpliv je segao ešče dale. Bio je človek glóbokoga dühá, velkoga rázuma. Zató je spóznao stanje svojega zapüščenoga ljudstva, pa njemu je vseširok pomagao iz zaostalosti. Znao je, da má slovensko ljudstvo, ki je tisti čas živel na Vogrskom pravico do svojega slovenskoga jezika. Zató je z rečjóv i pisanjom nazveščavao vseširok to velko pravico i potrebóčo.

Brano je pravice slovenskoga ljudstva pred vogrskimi uradniki. Znao je nadale, da se more njegovo ljudstvo düševno zdignoti samo te, če bo dosta dobroga čtelo v domačem jeziki. Širio je zató med ljudstvom slovenske knjige Družbe sv. Mohora, pa tudi drugi dühovnicje so té knjige po njegovom zgledi goreče širili. Tak so lüdje dobili do rok dosta dobroga čtenjá, zednim pa se je otvóřilo vezälje med Slovenskov krajinov i slo-

venskimi brati prek Müre. Slovenski katoličanci so po mohorskih knjigaj spoznavali Slovence v drugih krajinaj. — Dr. Ivanocy je z drugimi našimi dühovniki skleno izdavat i knjige tudi v domačem naréčji. Ar je več ne biló mogoče, so izdali samo „Kalendar Srca Jezušovoga“. Pomislimo, da letos té kalendar že ob štiritresetim pride med nas, kelko vsega dobrega je v tej knjigaj! I če ne bi biló odločnoga Ivanocyja, vsega toga bržčas ne bi meli. Iz dela za kalendar je zráseo „Marijin list“, sledkar so nastánole tudi „Novine“ — pomislimo znova, kelko dela i sadü je v vsem tom našem slovenskom i katoličanskem tiskü! Tudi vse to je v svojem izvori tudi Ivanocyjovo zaslüženje.

Ivanocy pa je bio tudi jako izobrazeni človek i je želo, naj bi se naša krajina znanstveno preiskala i popisala v vsakom pogledi. Sam je pisao od naše zgodovine i naših mož v Kalendar, pa tudi v vogrskih novinaj. Tak smo letos v Novinaj čteli njegove članke „Iz naše davnine.“

Vse to kaže, kak močno je bio zvezani dr. Ivanocy z našov zemlöv i z našim ljudstvom. Zató nam ostane v tom vsigdar lepi zgled. — Da bi njegov i Kúzmíčov pomen dobro spoznali, čtimo knjigo, štero je izdalo Prekmursko muzejsko društvo. Posebno naj nede prosvetnoga društva, ki ne bi predelalo té knjige. Slovenski napis si je želo dr. Ivanocy na grob — i toga je zdaj dobo. Slava njemu — mi pa idimo za njim!

Lendava. V našem lepom varušu so gostilne, ki nemajo niti ednoga katoličanskoga časopisa. Vse druge novine vidiš visiti na steni, samo naših krščanskih ne. Celó „Slovenca“ nemreš dobiti. No, pa takše gostilne so po drugih vesnicaj tudi. Ar smo pa mi zavedni krščeniki, zato ne bomo nosili penez takšemi gostilničari, šteri za naše penez naroča veri sovražne novine.

Cankova. V nedelo 17. oktobra je bio pri nas ustanovni občni zbor „Fantovskega odseka.“ Na ustanovnom občnom zboru je govoru g. Kerec iz Sobote.

Rogaševci. Pri nas je bio 17. okt. politični sestanek pristašov JRZ, na šterom je poročao ban. svetnik g. Bajlec iz Sobote od političnih razmerov v državi. Vdeležba je bila velika.

Dve leti staro dete spadnole v vrelo vodo. Pri Gradi se je pripeto žalosten slüčaj. V kühinji se je

igralo dve leti staro dete Rogač Franca. Na podi v kühinji pa je bila posoda puna vrele vode. Malo dete se je poteknole i spadnole v vrelo vodo. Slüžkinja, štera je bila v kühinji je včasi zgrabila dete i ga potegnola iz vode. Včasi je prišao zdravnik, ki je nüdo deteti prvo pomoč. Bilo pa je prekesno. Dete je na drugi den v groznih bolečinaj vmrlo. Starišje te žalosten slüčaj vam naj bode jasen opomin, da bodete bole pazili na svojo deco.

Žalostna smrt mladenke. Slüžkinja Terezija Kovač se je pelala z biciklom k brodi pri Petanjcaj. Gda je prišla k Müri je skočila v njo. Ka je gnalo 23 letno mladenko v žalostno smrt, je ne znano.

K odaji je približno eden vagon rdečih krumplov na farofi v Dobrovniku

PO DOMOVINI.

Velki naval akademikov na ljubljansko univerzo. Letos se je na ljubljansko univerzo vpisalo več akademikov, kak lani. Dosta akademikov je tudi iz inozemstva, kakti: Poljaki, Bolgari, Austrijci i Italijani. Največ dijakov bo tudi letos študiralo pravo (jus), tej je vsej vküper okoli 700.

Morilec Ferš obsojen na 20 let. 16. julija t. l. je vmoro Ferš 50 letno posestnico Kristino Gselmanovo v Bresternici pri Maribori. Pred par dnevi je bio morilec Ferš obsojen pred mariborskim sodiščom na 20 let ječe.

Rojstna hiža dr. Tavčarja pogorela. V Poljanah nad Škofjo Loko je nastao požar v rojstnoj hiži slovenskoga pisatelja dr. Ivana Tavčarja. Ogen je vničo velki deo hiše.

Napadalec njemu je vövdaro oči. V Oseki v Slov. goricaj je neznanec napadno 17 letnoga posestniškoga sina Matija Čuka i njemu z nožom vövdaro levo oko. Rano njemu je tudi desno, tak da je nevarnost, da dečko popunoma oslepne.

Deček se vtopo v lonci. Nedavno se je pripetila v Virovitici na Hrvatskom čüdna nesreča. 9 letni sinček nekšega delavca se je na hodniku igrao, mati je pa delala v kühinji.

PO SVETI.

Velke priprave za svetovni evharistični kongres v Budapešti. V glavnom mestu Vogrske v Budapešti so že velke priprave za mednarodni evharistični kongres, šteri se bode vršio drugo leto v Budapešti. Iz vsej delov sveta pridejo katoličanci, da se poklonijo Kristušü Krali.

Brazilija vničavle kavo. Kavna letina v Braziliji je letos jako obilna. Vlada je izdala zakon, šteri odloča, da trbej 70 procentov te kave vničati. To pa zato delajo ameriški kapitalisti, da ne bi cene kavi spadnole.

Raketa v nemirje. Ameriški profesor Goddard je dovršo raketo, štera naj zmeri zračni prostor nad zemlöv. Ta raketa je podobna zračnomi torpedi i zgrajena iz najmodernejšega materijala. Na vöro bi preletela raketa 1200 km. Prof. Goddard sam pravi: Nevjernim Tomažom svetüjem, da jo gledaj, gda bo zletela v zrak. Mislili do najhitrej, da se bliža konec sveta. V raketi nede človeka, liki bodo v njej vsi instrumenti, šteri bodo nadomestili pilota.

Draga tiskovna pravda. Te dni se je v Londoni končala tiskovna pravda, v šteroj je lastnik londonskoga dnevnika „Daily Telegraph“ lord Camprose tožo list „Action“, ki ga izdava znani voditeo angleških fašistov i ki je objavlo neistinitosti proti lordi, zato je bio obsojen na 4 milijon dinarov penez.

Palig čüdeži v Lurdi. Tudi to leto se je vršilo 67. francusko narodno romanje k svetišči čüdodelne Matere bože v Lurdi. Prišlo je več kak 20 romarskih vlakov iz vsej delov Francije. Betežnih je bilo nad 300 i na jetiki, raki i drugih težkih, neozdravljivih betegaj. Veličastne procesije se je vdeležilo vnogo ljudstva, na čeli je šlo več generalov, lurdski župan i več senatorov i drugih dostojanstve-

nikov. Med blagoslovom z najsvetejšim se je zgodilo 7 čüdežnih ozdravljenj, štere so si zdravniki včasi zapisali i preiskali. Vsi betegi so bili težki i jih človeška znanost ne bi mogla ozdraviti.

Ribe, ki ne vejo plavati se najdejo v potokaj Virginijškoga gorovja v Ameriki. Živejo na dne vodé.

Tudi mačke so obdavčene. V Pragi so obdavčili tudi mačke, dobijo „medalje“ kak psi.

Kelko čednih lüdi bo v Evropi l. 2139? Nekši londonski gospod, ki vodi statistiko, je izračunao, da l. 2139 več niednoga pametnoga človeka ne bo v Evropi. To pa zato, ka odnorenje se grozno razširjava. Leta 1859. je na 535 lüdi prišeo en norc. Leta 1977. pa de prej že vsakši stoti človek nori v Evropi.

Povrnjenje v Angliji. V najnovjšem časi je prestopilo na katoličansko vero 3000 anglikanskih luteranov. Med temi je 372 fararov, izmed šterih se je 135 odločilo za katoličanske dühovnike.

Narod brezi vere. Guverner nekše ameriške države je nedavno gučao na javnom zborovanji od važnosti verouka v šoli. Zborovanja se je vdeležilo velko število odličnih gospodov iz vsega javnoga življenja. Med drugim je povedao sledeče misli: *Vera je stüdenec domovinske lübežni, poštenosti i nrvnosti. Zgodovina človeštva svedoči, da narod brezi vere ne möre obstati i da je brezboštvo glavni grobokop velikih narodov.* Nam bi se zdajšnje svetovne gospodarske krize ne trbela bojati, če bi bili verni. To Vala tudi za nas i za naš slovenski narod.

Največke število akademikov v Nemčiji. Nemška vlada je dala odlok, šteri odloča, kelko akademikov — visokošolcov se vsakše leto lehko vpiše na nemške visike šole — univerze.

Dr. Anton Korošec

se je narodo 12. maja 1872. pri Sv. Juriji ob Ščavnici. Po poklici je duhovnik. Bio je urednik novin v Maribori, naskori pa je stopo v

politično življenje. Skupno s dr. Krenom se je boro za našo slobodo i prečte 30. maja 1917. v bečkom parlamentu „majsko deklaracijo“, ki je zahtevala lastivno državo južnih Slovanov. Po osloboditvi je dr. Korošec postano voditeo prave vlade, takvzanoga Narodnoga sveta v Zagrebi. Za tem je bio večkrat predsednik vlade i minister. Kak mož velikih zmožnosti je dosta včino za celo državo. V najnevarnejšem časi je vsikdar Korošec rešo potaplajočo se ladjo.

Strašna nesreča dveh automobilov.

Nesreča pač nikdar ne počiva. V tork 19. oktobra je luksuz auto tvrtke Lebovič iz Zagreba se pelao z svojim šoferom i potnikom od Čakovca proti Lendavi. Ar pa zavolo velke megle, štera se je to jutro kadila, šofer ne vido, če se proti njemu bliža tovorni automobil, ki vozi premog tudi v naše kraje od Sv. Martina na Muri. Tovorni automobil je bio naložen pun premoga, šteroga je pelao v Čakovec. Ne daleč od Martina sta oba autoja s takšov nagloščov vkup treščila, da se je luksuz auto popunoma vničo, oba potnika sta pa dobila teške rane, šofer je zgubo tudi edno oko. Oba ponesrečenca so taki spravili v špitao v Čakovec, kde so jiva taki operirali. Po strokovnom mišljenju je za nesrečo kriv šofer tovornoga automobila. Kelko nesreč se den za dnevom godi z automobili i denok se ne pazi.

Ka pravite, g. urednik?

Vi se n. pr. želete pelati s poštnim autobusom iz Turnišča v Soboto. V bližini čakate na njega. Komaj se na določenom kraji auto stavi, že začne trobiti kak da bi gorelo. Vi ešče mate od svoje hiše do njega 100 m. Zavolo groznoga trobentanja letite v strahi, da vam ne bi vujšeo, vas pa tam pusto na cesti. Šofer vas jako pogledne i nekaj brunda, pa hajd kak blisk naprej, prle kak ste si dobro doli seli. Šoferova neprijaznost se vam zameri, vendar ga v srci opravičite, ar si mislite, ka pač more biti v določenom časi v Soboti i ka je sila... V Martjancih pri pošti zavine kak navadno malo notri. Pošta hitro svoje vzeme i odda. To bi bilo vse v redi. Vi pa zdaj z vsemi drugimi potniki čakate 5 minut, ešče 5, potom ešče 8. Zakaj čakate? G. šofer so si prižgali pa gizdavo hodijo okoli, idejo v štalo potem nazaj, gori doli, vi pa čakate...

Krivica proti poštenosti.

Bio je boj: tirali so ljudi od edne i druge strani, strelali so se s puškami, štuki, bombami, klali z noži, sablami, zakaj? Zavolo pravice? O, ne! Pravica i poštenost ne sęga po noži, po strelbi!

Nekaj divjega je v človeki že to, da je znajšeo morilno orožje, strelivo — že v tom je nekaj zverinskoga.

Če se zglednemo okoli po siromaškoj Europi, vsešerom čujemo strelati i zvenketati z orožjom. Italija, Nemčija, Vogrska, Austrija — vsi so-

Dva cigana streljeniva v Dugoj vesi.

Oča k smrti streljeni, sin pa ranjeni v nogo, šteri je v špitai vmro.

Lendavski žandarom se je preminoci četrtek posrečilo vloviti dva nevarniva tolvaja, cigana, šteriva sta bila v družbi vekše tolvajske bande na Hrvatskom. Ta banda je davala vsoj žandarmeriji na Hrvatskom i v Sloveniji že par mesecov jako velko brigo. Pred tremi dnevi od dogodka v Dugoj vesi, je bio v šumi Murščak v Medžimurji streljeni vodja tolvajske družbe Baranja Štefan, šteri je šteo odskočiti na Madjarsko. Zdjaj je pa prišo v roke drugi glavni voditeo tolvajske bande, šteri je strahüvao tudi našo krajino i to pod različnimi imeni.

V četrtek 14. oktobra zajtra zaran okoli pol šeste je Lendavska žandarmerijska patrila pod vodstvom narednika g. Kramžar Franca obiskala cigansko naselbino v Dugojvesi. Z narednikom je bio tudi začasni žandar Žnidarič Jožef. Narednik Kramžar v pamet vzeme, da v bližini ciganske hišice v grmovji se nekaj gible. Misleči, da ka more biti v tom grmovji, zato sta oba žandara šla proti tomi mesti. Nato sta opazila, da sta iz grmovja stopila dva moška i sta šla proti ciganskoj kučici, šteriva pa sta ne znala, da jiva patrila vidi. Teva nepoznaniva moška prideta do kučice cigana Olaj Julija. Eden od njiva je ostao vöni, drugi pa odišao notri. Gda je vöni nahajajoči nepoznanec vido, da se žandara bližata tudi proti kučici je vđaro v beg. Narednik Kramžar to videvši, je v imeni zakona trikrat skričao „stoj“, na štero nepoznanec ne šteo obstati i bežao proti šu-

mi, zato je narednik strelo za njim i ga zadeo v desno nogo, šteri je taki obležao. V tom hipi je skočo iz kučice drugi sumlivec, ki je malo prve šo notri, süno v vrata druge kučice cigana Olaj Janeza, skočo notri, nato potro okno na kučici i skočo vö, da bi vujšeo naredniki, ki je za njim šo v kučico. Videvši pa to žandar Žnidarič, ki je bio vöni, da sumlivec šče vujti, zato ga je tudi on stavlaos s trikratnim „stoj“, ka pa je ne valalo, zato je strelo i ga zadeo v desno stran sedala, šteri se je tudi zrušo i za nekoliko minut izdehno. Na lice mesta je prišla komisija, štera je prvomi nudila pomoč i odredila prevoz v špitao, gde je naskori vmro, drugomi pa ugotovila samo smrt. Po preiskavi teva sumlivca, se je žandarmeriji posrečilo dobiti ime i to v imeni Šarközi Josip i njegov sin. Skrivala sta se pa pod različnimi nepravilnimi imeni kak: Kokaš, Kovačič, Horvat. Pri starom Kokaši so najšli eden revolver, edno žepno vöro, edno naliv pero i druge reči. Več kak gvüšno je, da sta teva razbojnika vđrla v Bogojini v obč. urad i v gostilno Vogel, gde sta za nad 10.000 Din. vrednosti spokrala. Stari Kokaš je bio pred tremi meseci oblečeni v uniformo žandarskoga narednika i tak hodo po svojem tolvajskom posli. Od te nevarne tolvajske bande sta dva streljeniva i dva ranjeniva. Misli se, da ta banda je ešče ne vsa v rokaj, a vüpanje je, da naskori bodo vsi na varno spravleni, gde njim ne zaostane njihova „zaslužena porcija“.

Domača i svetovna politika.

Naša Narodna skupščina se je sestanol 18. t. m. Na prvoy seji je zaključeno letošnje zasedanje Narodne skupščine. Na prvoy novoy seji je bilo zvoljeno novo predsedstvo i člani stalnih skupščinskih odborov.

Kongres mladine JRZ v Belgradu. Velki kongres mladine JRZ bo v nedelo 24. okt. v Belgradu. Na njem bo tudi gučao dr. M. Stojadinovič, ministerski predsednik i zvünešnji minister, šteri bo izročio glavnimi mladinskomi odbori zastavo. Na te kongres bode prišlo odposlanstvo mladine JRZ iz vse države. Tudi Slovenija bode poslala velko zastopstvo.

Ka poroča „M. Krajina“. „M. krajina“ v svojoj številki od 17. okt. poroča sledeče: „Narodni poslanec g. Benko Josip je izstopil iz kluba narodnih poslancov JRZ.“

Novo volitve v Franciji. Pred par dnevi so se vršile v Franciji volitve v senat i zbornico pa v okrajna zastopstva. Volitve so bile mirne, brezi kakših neredov. Zvoljena je bila večina vladnih kandidatov. Najmočnejša stranka je socialistična z 1.557.088 glasi, druga je radikalno socialistična z 1 mil. 408.793 glasi, nato republikanska zveza z 1 mil. 193.125 glasi, štrta je komunistična stranka 1 mil. 088.551 glasi. Vse druge stranke so dobile menje glasov. Komunisti so nazadüvali i so komaj na štrtom mesti.

Španija. General Franco s svojov armadov stalno napredüje. Vüpanje se, da bode tudi Madrid, glavna postojanka komunistov, prišla skoro v roke generala Franka.

Dr. Hodža od pravične menjšinske politike. Pred nedavnim je gučao v Bratislavi češkoslovaški ministerski predsednik dr. Hodža, med drugim je povedao tudi sledeče: Pravično ravnanje z menjšinami zapovedavle državniška modrost. Države, štere sku-

šajo svoje menjšine zadovoljiti, dokažejo svojo moralno silo i vrednočo.“ Nadale je povedao, da mora na Češkoslovaškom vsaki državni uradnik znati gučati tudi jezik narodne menjšine.

Ka dela Hitler. Nemška vlada je izdala odlok, po šterom smejo vršiti svoj duhovniški poklic samo osebe nemške narodnosti. Tüjerodni duhovniki si morajo preskrbeti dovoljenje od nemške vlade.

Vodja Slovakov odlikovan. Narodni borec i voditeo slovaškoga naroda pater Hlinka je bio od Polakov odlikovan z največjim odlikovanjom „Polonia restitua“.

Veliki upori v Ukrajini. V Ukrajini so nastali velki kmečki upori. Odstavljen je vrhovni sovjetski admiral Orlov i na njegovo mesto imenovan Viktorov.

V Braziliji komunizem. V Južnoj Ameriki v državi Braziliji so odkrili velko komunistično zaroto, štera je za konec oktobra pripravlala oborožen upor — revolucijo.

Palestina. Angleške oblasti so v Palestini zaprle vse voditele upornih Arabcov, ar sta bila vmorjeniva dva višiša angleškiva uradnika.

Japonska i Kitajska. Dozdaj je bila največša bitka med Japonci i Kitajci v pokrajini Lotien. Spadnolo je na obeh stranej več jezero vojakov. Čeravno, da se Kitajci jako branijo, vseedno napredüjejo Japonci na šangajskoj i severnoj fronti. Kitajci so Ruse naprosili takojšnje pomoči.

Vojaški načrti vkradjeni. V velkoj letalskoj tovarni „Parnic“ so vohuni odnesli tajne načrte od graditve modernih angleških vojnih letal.

Tudi de Valere odstopa. Irski listi poročajo, da irski ministerski predsednik, de Valera ne bode več sprejeo predsedniškoga mesta slobodne irske države.

Dr. Izidor Cankar v Ljubljani. Naš poslanik v državi Argentiniji v mestu Buenos Aires univ. prof. Dr. Izidor Cankar je prišo za nekoliko časa v Jugoslavijo. Zdjaj se müdi v Ljubljani, nato pa odide v Belgrad i nazaj v Južno Ameriko.

Proti poganstvu na Madjarskom. Pred kratkim je bila v notranjem ministerstvu v Budapešti seja, na šteroj je bilo sklenjeno, da se ostro nastopi proti poganstvu, ar so poganje razvili ostro propagadno proti vsem veram brez razlike i ščejo vpeleti staro madjarsko poganstvo.

SOBOTA.

Profesor g. Vilko Novak, naš domačin iz Sobote, je pred par dnevi predavao v ljubljanskem radiji. Naslov predavanja je bio: „Kulturni stiki med Slovenci, Hrvati in Srbi“.

Izlet k Sv. Bedeniki v Kančovce je napravio sedmi razred sobočke samoupravne gimnazije. Dijaki so si poglednoli nagrobni spomenik dr. Franca Ivanocyja i spominsko ploščo Miklöša Küzmiča. Prav bi bilö, da ne bi bilö dijaka, ki za časa svojega včenjja ne bi obiskao toga kraja.

Železniška nesreča v Soboti. Kak smo že na kraci pisali, je preminoci tjeđen večerni vlak iz Sobote zavozo v tovorni auto, ki je od Rakičana pelao belice pa živad. Ar so zapornice ne bilé spüščene prek cesté, je auto pelao naglo prek proge. V istom hipi pa se je približavao vlak i zadeo v zadnji konec autoja pa ga vrgeo v grabo. K sreči je nišče ne zgübo življenja, ka se je zgodilo na istom kraji pred dvema letoma. Zato nam ta nesreča da misliti, naj njoj ne bi sledile druge, ešče vekše. Zakaj so zapornice ne bilé spüščene? Pravijo, da majo železniški oslüzbeneci preveč posla. Če je tak, te se naj razbremeni, da se nastavijo novi oslüzbeneci. Pravijo pa tudi, da je za zapiranje cesté nastavljeni oslüzbenec iz Bosne. Mogoče bi pa kakši domači človek bole verno zapirao nevaren prehod?

Sobočkim športnikom so pripravili priliko za „tek prek zaprek“: to so küpi blata i kamna kre jarkov.

Amerikanski list „The Ente“ piše, da se prej Sobota potegüje za posojilo v državi Cincikati, da bi s tistimi penezi skopali jarke v Sodnoj vulici. Zdjaj prej ide iz Amerike posebna komisija „The Thoring Commis-

sie“, ki pogledne „teren“. Kak pa čüjemo, se sobočko „olepševalno“ društvo temelito pripravla, da prepreči vničenje prelepih trat v Sodnoj vulici, štere davlejo poleg vsega drugoga tak „idiličen“ izraz tomi kraji. Zadnjo vest prinaša francoski humoristični list „Pour la Beauté“, zato objavlamo vse to z rezervov. Event. popravek radi objavimo.

Senje. Zadnji petek je bilo v Soboti „Trezinje“ senje. To je poleg „Miklošovoga“ najbolše senje. Naroda je bilo vñogo i tudi živine so vñogo prignali. Da je bilo senje dobro, se je vidilo po tom, ka je popoldenski vlak mogao poleg 2 stalniva šče 6 drugih vagonov dobiti.

Novo postajo potrebüjemo. Ar na našoj postaji se čiduže promet vekša, nam je krvavo potrebna nova postaja, ar denešnja postaja nikak ne odgovarja denešnjem prometi. Merodajni ljudje se naj malo tudi za to brigajo. Mogoče te tudi izostanejo té goste nesreče na našoj železnici. Oblast nam je že davno obečala novo postajo. Pa mi smo veseli, ka bar oblübe mamo, či drugoga ne dobimo!

Sreča v nesreči.

Nesreča, ki se je pripetila v Soboti pri železnici, gde je vlak podro auto s perutninov, me je spomnila na sledeče. Pred lanskim sam se večkrat pelao z tistim autojom iz Razkrižja v Verzej. Pri šoferi sedeč, sam vido nad vrati obešeno svetinjico sv. Terezike od Deteta Jezüša. To se mi je jako dopadnolo. Spoznao sam s toga, da lastnik in šofer mata zavüpanje v Boga, ki na priprošnjo svojih svetnikov rad deli svojo pomoč ljudem.

Gda čtem, ka či bi vlak samo dve sekundi prle prišo do ceste, bi vse, auto, blago i ljudi zdrobo na male falačke, pa gda čtem, ka se je gospodičini pa šoferi nikaj ne zgodilo, čiravno je vlak podro auto, si mislim: Vidite pomoč sv. Terezike!

Istina, ka je popolnoma brezi nesreče ne bilo, ar se je zadnji tao autoja spotropa dosta naloženoga blaga se je vničilo. Pa itak je to mala nesreča v primeri z življenjom treh ljudi, od šterih sta se dva popolnoma nepoškodovaniva rešila, samo tretji, ki je na blagi sedo, je dobo male poškodbe. Kelko je pri tom vsem nesreče, so je krivi ljudje s svojoj brezbriznostjov. Bog je pa po priprošnji sv. Terezike rešo čüdežno troje življenj zato, ka so se njoj gostokrat priporočali pa njeno svetinjico meli javno obešeno. R.

PRESELITEV TRGOVINE

Naznanjam cenjenim odjemalcom, da sem se preselo s svojov trgovinov z železninov v sosedno hišo, na Aleksandrovoj cesti 23a. Zavolo povečanja prostora, mi je omogočeno zadovoljiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev z ešče bole sortiranov zalogov ino solidnimi cenami, ki so Vam dozdej že znana. Prosim cenj. odjemalce, da mi dozdej izkazano zavupanje obdržijo ešče naprej, ino me obiščejo i ogledajo mojo zalogo brezobvezno za nakup.

L. Frim

trgovina z železninov, tehničnimi i gospodarskimi potrebščinami

M. Sobota.

NEDELA

po risalaj dvajseta i tretja.

Evangelij (Mataj 9). Tisti čas, gda bi gučao Jezus vnožini, ovo eden poglavnik je pristop i molo ga je govoreči: Gospodne, hči moja je zdaj vmrla, ali hodi i položi roko tvojo na njo i živila bode. I gori stanovši Jezus nasledivao je njega i vučenicke njegovi. I ovo žena vu krvavom otoki bodoča dvanajset let, pristopila je odzadaj i doteknola se je krajine gvanta njegovoga. Ar je pravila vu sebi: či se doteknem samo gvanta njegovoga, zdrava bodem. Obrnovši se pa Jezus i njo videvši, pravo je: vupaj se hči: vera tvoja je tebe zdravo učinila. I ozdravila je žena od one vöre. I gda bi prišao Jezus vu hižo poglavnika i vido bi zveglare i vnožino smečeno, völo je: odstopte, ar je nej mrla deklčka, nego spi. I osmijavali so se z njega. I gda bi vö vrženo bilo lüstvo, notri je šo i prijao je njeno roko i gori je stanola deklčka. I vö je razišao te glas po vsoj tistoj zemli.

Razgled

po katoličanskem sveti

Okrožnica Pija XI. „Divini Redemptoris“ o brezbožnem komunizmu.

V. Vršivci socialnega dela Cerkve in njih pomočniki.

Duhovniki. — 60. Da vrše po vsem svetu to zveličavno delo, ki smo o njem doslej govorili in da uporabijo tudi pomočke, ki smo jih na kratko označili, je Jezus Kristus izbral in postavil za služabnike in evangeljske delavce pred vsemi drugimi duhovniki. Njim je namreč po posebnem božjem poklicu naročeno, da pod vodstvom škofov ter ponižno in verno pokorni Kristusovemu namestniku na zemlji nosijo vedno gorečo bakljo svete vere pred vsem človeškim rodом, obenem pa vlivajo v srca katoličanov tisto nadnaravno zaupanje, ki z njim Cerkve v bojih za Kristusa vedno zmaguje; kolikor bojov, toliko zmag: „To je zmag, ki premaga svet, naša vera“ (1 Jan 5, 4).

61. Glede tega spominjamo duhovnike posebno na bodrilne besede, ki jim jih je izrekel Naš prednik b. s. Leon XIII., namreč: pojdite med delavce! Besede, ki si jih Mi osvojimo s tem dodatkom, da pravimo: „Pojdite zlasti med uboge delavce; sploh, pojdite med uboge!“, kakor velevala nauk Kristusov in njegove Cerkve. Prevrtni ljudje skušajo namreč najprej tiste zavesti, ki žive v bedi; v bedi namreč, ki jo trpe, najlaže najdejo vzrok, da jim vzbude zavist in jih nahujskajo zoper bogatine, češ naj njim s silo vzamejo, kar jim je zla sreča po krivici odrekla. Če ne bodo duhovniki pomagali delavcem in ubogim in jih obvarovali ali rešili pred sodkov in zmot, se bodo brez posebne težave vdali oznanjevalcem komunizma.

62. Ne zanikujemo, da se je v tem pogledu zlasti po okrožnicah „Rem novarum“ in „Quadragesimo anno“ prav do danes mnogo storilo in z očetovskim srcem pozdravljamo vse neutrudno delo tistih škofov in duhovnikov, ki seveda s potrebno previdnostjo, razmišljajo in preskušajo nove načine in nova pota takšnega dela, primerna naši dobi. Vendar vse dosedanje delo za velike časovne potrebe nikakor ni zadostno. Kakor se mora tedaj, ko je domovina v nevarnosti, vse drugo odložiti, kar ni potrebno za življenje ali ne služi naravnost obrambi države, nekako tako se morajo tudi v sedanji stiski vsa druga dela, naj si bodo sama na sebi še tako dobra, umakniti najbolj potrebnemu delu za obrambo krščanske vere in krščanske kulture. Zato morajo duhovniki po posameznih župnijah, čim so izpolnili, kakor je treba, svoje dolžnosti splošne dušnopastirske oskrbe vernikov, vse svoje moči in vso svojo

Ogledalo časa.

Čudna leta. Letošnje leto z jako hladnim sprotoletjem i povodnijev je ne navadno. Zgodovina nam je očevala spomin na čase, gda se je videlo, da je ves naravni red naopak. N. pr. zima l. 1186 je bila skoro brez mraza, v januarju je že cvelo sadoveno drevje. Februara so bila že jaboka, na konci maja so želi i prve dni avgusta je bila bratva. Prišla pa je — küga i pobrala vnožino ljudi v Evropi. — Tüdi v 13. i 16. pa 17. stoletju je večkrat ne bilo zime. Mile zime so bile tüdi v 2. polovici preminočega stoletja, ob slednjim 1895. i 1896. Najhüjša zima pa je bila l. 1740., gda je 16 tjednov kazao toplomer 75 stopinj pod nulov. Sapa, ki je šla ljudem iz vüst, je zmznola. — L. 1132. je bila takša vročina v leti, da je zemlja pokala, vodine so se posušile; ravnotak 1556. je od aprila do oktobra ne spadnola ni kapla dežja. Silje na njivaj se je spremenilo v vogelje.

Palača za opice — za ljudi pa strehe ne. Bogati Francoz Semoine je v Parizi dao postaviti krasno palačo za opice. Vse vrste opice je spravilo v njo i njim poskrbo čuvara, ki je krmi i njim küri, da gospodične opice ne bi se prehladile. Ar se opice jako

rade gledajo v gledalo, je gledala tüdi namesto v palači za nje. Pa ka do se mogle hujkati, kak v Afriki, njim je dao pripelati z jüžnih krajov velikanska dreva, po šterih lejko skače opičji rod po miloj voli. Ka vse milijone košta, vsakši zna. — Kak de te človek odgovarjao pri božoj sodbi na pitanje: lačen sam bio i nesi mi dao jesti, žeden i ne piti, brez strehe i zavetja nesi mi dao. Zakaj si pa vse to davao opicam, štere sam v šumaj itak dobro preskrbo?! — Najzmetnejši odgovor.

Jako važno pitanje. Vogrski zgodovinar i pisateo Pethö Šandor pita v listi „Magyarság“ Madjare, ka ščejo z Avstrijev napraviti? Jeli jo ščejo braniti, kak jo je polski krao Sobjeski pred več kak 250 leti, gda je Beč rešo törske nevarnosti, ali jo pa ščejo vničiti, kak Kara Mustafa, šteromi je Madjar Thököly Imre pomagao s svojimi husari premagati krščenike? Jako potrebno pitanje za šovinistične Vogre. V svetovnoj bojni so tüdi dali sloboščino törskej poganskoj veri, naj samo Slovane premagajo — pa sami so postali premaganci. Naj zdaj pametni bodo i se sprijaznijo z sosednimi Slovani.

Prva velika banovinska sadjarska razstava in sadni sejem v Mariboru.

Dne 23. oktobra bo otvörjena v Mariboru pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. Dr. M. Natlačena velika sadjarska prireditve, kakoršne v povojnem času še ni bilo v naši banovini. Imeli smo že sicer razne sadne razstave v Ljubljani, v Celju, v Ptujju, pravdobro uspele sadne sejme v Mariboru in nešteto manjših sadnih razstav in ogledov po celi banovini, toda to so bile prireditve, bolj ali manj krajevne značaja, ker niso mogle zajeti cele banovine.

Letošnja razstava, ki jo priredi „Sadjarsko in vrtnarsko društvo“, ne bo samo sadna, ampak v najširšem pomenu besede sadjarska razstava, ker bo obsegala prav vse veje in vejice tega širnega drevesa, ki ga označuje splošni pojem sadjarstva, in ki velja dandanes za eno izmed glavnih panog kmetijstva. Na tej razstavi ne bodo zastopani torej samo plodovi vseh sadnih plemen in vseh sort, ki se dobe še sedaj v presnem, svežem stanju in rastejo v naši banovini, ampak tüdi vse kar ima kakoršnokoli zvezo s sadjem z njega pridelovanjem in uporabo.

Videli bomo zlasti vsa sodobna orodja in sredstva, ki jih umno sadjarstvo ne more več pogrešati in brez katerih je pridelava lepega sadja nemogoča. Važen oddelek sadjarske razstave bodo dalje razni sodobni pripomočki za domačo uporabo sadja in izdelki iz njega. Podučni sadjarji bodo našli na razstavi dovolj pobude v sliki in besedi za napredek v pridelovanju sadja in njega koristni

Vsederžavni sadjarski kongres v Mariboru.

Ob priliki I. velike banovinske sadjarske razstave in sadnega sejma v Mariboru, bo priredilo srbsko kmetijsko društvo *dvodnevni sadjarski kongres* in sicer 24. in 25. t. m. po temle sporedu:

I. Otvoritev kongresa 24. oktobra ob 10 uri dopoldne. Obravnave:

1. Trgovina s svežim in prede-

vnemo obrniti v to, da pridobe zopet delavske množine za Kristusa in Cerkve in da prepoje razne organizacije, ki so se odtujile krščanstvu, zopet s krščanskim duhom. Če bodo duhovniki to storili, naj bodo prepričani, da bo rodilo njih delo nepričakovane obilne sadove, ki jim bodo plačilo za prvo težko delo za obnovo duš. To, da navedemo zgled, res vidimo v Rimu in drugih velikih mestih, kjer nastajajo ob cerkvah, na novo sezidanih v predmestjih, goreče farne občine in se zares čudežno prenavljajo nravi ljudi, ki so bili proti veri samo zato, ker je niso poznali. (Dalje)

uporabi. Drevesničarji nam bodo pokazali svoje proizvode v vseh o sodobnem sadjarstvu običajnih načinov in oblikah proizvodnje sadnega drevja. — Nazorno bodo prikazani razvoji in uspehi Sadjarskega in vrtnarskega društva od njegovoga začetka pred 17 leti do današnjega dne.

Sadni sejem bo, dasi v tesni zvezi s sadjarstvom, vendar prireditve sama zase. Pokazati hoče, da sadja ne znamo v najboljši kakovosti samo pridelovati, ampak tüdi za kupčijo tako pripraviti, kakor to zahteva svetovna sadna trgovina. Vsak nepristranski opazovalec se bo lahko prepričal, da se nam ni bati nobene tuje konkurence ne glede kakovosti pridelka in ne glede na opremo. Na prodaj bo kolikor mogoče tipizirano in standardizirano blago. Na sadno razstavo vabimo predvsem vsakogar, ki stremi za napredkom v sadjarstvu, zlasti vse podružnice SVD, da si ogledajo sadove svojega truda in prizadevanja in sploh vse, ki se zanimajo za naše slovensko sadjarstvo in njegov razvoj v povojnem času oziroma od ustanovitve SVD.

Na sadnem sejmu bodo pa posebno dobrodošli sadni trgovci, zastopniki nabavlj. zadrug, zadrug in sploh vsakdo, ki ima kakoršnokoli zanimanje za letošnje sadno kupčijo. Razstava in sadni sejem bosta trajala od 23. oktobra do 1. novembra. Udeležencem razstave in sadnega sejma je dovoljena polovična voznina od 21. okt. do 3. novembra.

lanim sadjem in njeni izgledi za bodočnost. Poročevalca gg. Džordje Perin in Voja Petrovič.

2. Obnova sadovnjakov in plemenjenje sadnega drevja potom precepiljanja. Poročevalec dr. Mladen Jesifovič.

3. Načini propagande za uporabo inzekticidov in fungicidov. Poročevalca gg. dr. Pavle Vukasovič in dr. Željko Kovačević.

4. Smoter in naloge načrtnega sadjarstva. Poročevalec ravnatelj g. Josip Priol.

II. Nadaljevanje 25. oktobra ob 1/2 9.

1. Preusmerjenje (preorientacija) obstoječih banovinskih drevesnic in

osebja v smeri praktičnega sadjarstva. Poročevalec g. Milutin Nikolič.

2. Vprašanje plodoreda (kolobarjenja) v drevesnicah. Poročevalca gg. Štefan Lukič in F. Mežan.

3. Možnosti in organizacija dela v sadjarstvu na banovinskih kmetijskih ustanovah. Poročevalec g. Milan Maršič.

4. Kratka zgodovina slovenskega sadjarstva. Poročevalec g. Fr. Vardjan.

5. Drevesnice v Sloveniji. Sedanje stanje in njihov pomen za napredek sadjarstva. Poročevalec g. Ivan Dolinšek.

Službena naznanila.

Plemenski sejem v Beltincih.

V torek 26. t. m. se vrši v Beltincih na sejmšću od 8. ure dalje jemenski plemenski sejem za bike rodovniškega porekla svetloisaste pasme, katerega priredi kraljevska banska uprava z Zvezo selekcijskih organizacij. Na tem sejmu naj si oskrbe občine manjkajoče občinske bike, kar bo pokazalo tüdi licenciranje v dneh 19.—20. X in 22.—23. X.

Za revnejše občine bo do 1/3 prispeval sreski kmetijski odbor ter je še čas vložiti prošnje. Ker pa nima ta dovolj sredstev na razpolago, naj zlasti gospodarsko močnejše občine same prispevajo k potrebnemu nakupu. Kralj, banska uprava novih prošenj ni vpoštevala ter dobi banovinski prispevek le občina Prosenjakovci še za enega bika. Predvidevno bo prispeval Sreski kmetijski odbor vsaj za po enega bika občinam, na dosedaj dospele prošnje Puconci, Rogaševci in Cankova, morajo pa priti na sejem rejci ter plačati 2/3 zneska, drugače se dodeli podpora drugim. Tudi drugi bikorejci naj si oskrbe na tem sejmu bike, ker se v prvi vrsti pri licencovanju vpoštevajo na tem sejmu kupljeni biki.

Sreski načelnik:

Dr. Bratina, s. r.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški flint	214-64—216-59
Nemška marka	17-40—17-54
Austrijski šiling	8-40
Vogrski pengö	8-8-76
Grčka lira	31-50
Amerikanski dolar	43-80
Holandski goldinar	23-24
Švicarski frank	9-10
Belgijska belga	7-37
Italijanska lira	2-31
Francoški frank	1-40
Češka korona	1-54

Živina. Kg na živo vago v dinaraj:

Jünci debeli 5-50—6-50, poldebeli 4-75—5-75, biki za klanje 5-50—6-—, krave za klanje 3-4, plemenske krave 3-3-65, krave za kolbase 2-3-50, telice 5-6-50, teoci 7-50—5, praščiči 8-50—9-25, plemenski prasci 5-6 tjednov stari 1-15—1-40, 7-9 tjednov stari 1-20—1-50 Din. po falati. Konji 3000—3500 Din.

Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 185 do 190, žito 165—170, oves 110—120, kukorica 120—140, grah 150—220, ječmen 110 do 125, proso 90—110, hajdina 95—115.

„SINGER“ ŠIVALNE STROJE

za vsakövrstno uporabo v najmodernejših opremah, na nožni ali električni pogon Vam nudi

JOŠKO BRUMEN, trgovec v Murški Soboti.

Zelo ugodno, dolgotrajno odplačevanje v mesečnih obrokih. - Nadomestni deli, razni aparati za posebna fina dela, Singer sukanec itd.

HALO!

Zaradi preselitve dajem pri vsem blagu

20% popusta

Jonaš Janez, manufakturna trg. M. Sobota

HALO!